

Sammanfattning

Utgångspunkter

Utredningen har haft i uppdrag att lägga fram förslag om teknisk utformning av ett premiereservsystem, som skall utgöra en del av det reformerade ålderspensionssystemet. Huvuddragen i systemet och till viss del även detaljutformningen har lagts fast redan i utredningens direktiv. Enligt dessa skall premiereservsystemet vara utformat som ett fondförsäkringssystem, där försäkringsfunktionen är knuten till staten och kapitalförvaltningen sker i värdepappersfonder som administreras av fristående fondbolag.

Med dessa utgångspunkter föreslår utredningen en försäkring för premiepension, som skall vara en socialförsäkring inom ramen för den allmänna ålderspensioneringen men som i den tekniska utformningen ansluter nära till vad som gäller inom privat försäkring. Försäkringen skall hanteras inom socialförsäkringsadministrationen och stå under tillsyn av Riksförsäkringsverket, men beräkningar av pensionsförmåner m.m. skall ske med tillämpning av principer som är allmänt vedertagna inom privat livförsäkring. Verksamheten skall också stå under tillsyn av Finansinspektionen.

Utredningens förslag har samlats i en särskild lag om premiepension. I lagförslaget behandlas alla frågor som rör försäkringen för premiepension utom frågorna om fastställande av pensionsrätt för sådan pension.

Lag eller avtal?

Beträffande det rättsliga förhållandet mellan försäkringsgivaren och de försäkrade är direktivens utgångspunkt att försäkringsvillkoren skall regleras i ett civilrättsligt avtal mellan försäkringsgivare och försäkrad, så att inte intjänad premiepensionsrätt skall kunna påverkas av politiska beslut som får retroaktiv verkan. Ett avtalsrättsligt system skulle emellertid enligt utredningens mening ha en del principiella och pedagogiska svagheter. I den mån avtalets innehåll skulle vara bestämt av lagstift-

ningen och något egentligt avtalsutrymme alltså inte finnas, skulle avtalet närmast framstå som en fiktion. Liknande svårigheter skulle uppstå beträffande sådana enskilda som inte kunde eller ville medverka utan kanske rent av uttryckligen förklarade att de av något skäl inte ville ingå något avtal.

Utredningen föreslår därför att man i stället väljer en förvaltningsrättslig reglering, med bestämmelser om försäkringsförhållandet i lag eller annan författning. En sådan lösning ger en enklare och mer naturlig samordning mellan det reformerade ålderspensionssystemets båda delar – fördelningssystemet och premiereservsystemet.

I fråga om skyddet mot politiska beslut som får retroaktiv verkan, har utredningen gjort den bedömningen att rätten till premiepension omfattas av egendomsskyddet enligt 2 kap. 18 § regeringsformen. Utredningen har stöd för sin bedömning i ett yttrande av professorn och f.d. justitierådet Bertil Bengtsson. Med den bedömningen behöver inte några särskilda åtgärder vidtas för att intjänad premiepensionsrätt skall vara skyddad.

Myndighet eller bolag?

Enligt direktiven skall utredningen i första hand överväga en ordning som innebär att försäkringsfunktionen handhas av en myndighet och, om myndighetsformen väljs, lämna förslag på lämplig myndighet. Utredningen föreslår att försäkringsfunktionen skall handhas av en nyinrättad statlig myndighet, Premiensionsmyndigheten, som skall stå under tillsyn av Riksförsäkringsverket. Premiereservsystemet kommer i relativt stor utsträckning att ställa krav som är nya för den statliga förvaltningen. Detta talar för att försäkringsfunktionen bör handhas av en myndighet på central nivå. Mot att lägga denna uppgift på Riksförsäkringsverket talar bl.a. att en sådan verksamhet skulle vara svårförenlig med verkets roll som central lednings- och tillsynsmyndighet inom socialförsäkringsadministrationen. Att försäkringsfunktionen läggs på en ny myndighet torde också öka möjligheterna att få premiereservsystemet i kraft vid avsedd tidpunkt. Samtidigt är det viktigt att premiereservsystemet även organisatoriskt är en del av socialförsäkringen och att systemet står under tillsyn på samma sätt som övriga delar av socialförsäkringen.

Premiensionsmyndigheten kommer att bedriva en verksamhet som liknar den som bedrivs av privata försäkringsbolag, och myndigheten kommer att ha ett stort finansiellt ansvar. Utredningen anser därför att den ledningsform som bör väljas för myndigheten är styrelse med fullt ansvar för verksamheten inför regeringen. I styrelsen bör ingå personer

med god kunskap om och bred erfarenhet av socialförsäkring, privat livförsäkring och de finansiella marknaderna.

Premiepensionsmyndigheten bör vara en relativt liten organisation med hög kompetens. Det bör inte krävas att myndigheten bygger upp egna resurser på alla verksamhetsområden. Myndigheten bör ha möjlighet att i stället anlita utomstående för skötseln av vissa funktioner, när myndigheten bedömer att detta blir billigare och effektivare. Det kan gälla t.ex. kapitalförvaltning och ADB-drift. Myndigheten måste dock vidmakthålla så mycket egen expertis att myndigheten kan bedöma om uppdragstagaren sköter sitt uppdrag på ett tillfredsställande sätt. Arrangemang av detta slag får inte heller medföra att tillsynen försvåras.

Den tillfälliga förvaltningen

Förvaltningen av de avgiftsmedel som avsätts till premiereservsystemet skall som huvudregel ombesörjas av fristående fondförvaltare. Emellertid medför rutinerna för inbetalning av avgifterna och fastställande av pensionsrätt att överföring till förvaltare inte kan ske omedelbart.

Ålderspensionsavgifterna kommer, liksom nu, att betalas in successivt under intjänandeåret men kan inte föras över till fondförvaltare förrän pensionsrätten har fastställts, vilket kan ske tidigast i slutet av året därpå; avgiftsmedlen kommer alltså att ligga i någon form av tillfällig förvaltning under i genomsnitt minst 18 månader. Självfallet är det önskvärt med god avkastning på dessa avgiftsmedel. Enligt utredningens mening är emellertid ett lågt risktagande och en trygghet i placeringarna av större vikt i detta skede, inte minst för de försäkrades förtroende för premiereservsystemet.

Utredningen föreslår därför att avgiftsmedlen skall placeras på konto hos Riksgäldskontoret. Samtidigt bör dock de möjligheter som finns att effektivisera förvaltningen tas till vara. Premiepensionsmyndigheten bör därför göras till "kontohavare" och Riksgäldskontorets motpart när det gäller att träffa avtal med kontoret om förräntning av medlen m.m.

Fondförvaltare i premiereservsystemet

Som redan angetts är ett av de viktigaste inslagen i premiereservsystemet att kapitalförvaltningen som huvudregel skall ombesörjas av fristående fondförvaltare. För att trygga att fondförvaltningen i premiereservsystemet kommer att bedrivas i sunda former bör endast förvaltare som har tillstånd att utöva sådan verksamhet och som står under tillsyn få med-

verka i premiereservsystemet. Utredningen har övervägt att härutöver ställa upp krav på att medelsförvaltningen skulle ske i särskilda fonder som sköttes av särskilda fondförvaltare men inte funnit tillräckligt tungt vägande fördelar med något av dessa krav; nackdelarna i form av högre kostnader för de försäkrade skulle dessutom kunna bli relativt betydande. Utredningen föreslår alltså att vanliga värdepappersfonder skall få ta emot medel för förvaltning inom premiereservsystemet. Även utländska fondföretag som har rätt att bedriva fondverksamhet i Sverige bör få delta i premiereservsystemet.

Detta hindrar inte att det ställs särskilda krav på de förvaltare som skall medverka, så länge dessa krav är generellt tillämpliga och inte endast riktade mot utländska fondföretag. Enligt utredningens förslag skall det, för att få förvalta medel inom premiereservsystemet, krävas att fondförvaltaren

- 1) har anmält sina fonder för registrering hos Premiepensionsmyndigheten och slutit ett avtal om det praktiska samarbetet med myndigheten,
- 2) har åtagit sig att på begäran lämna ut informationsmaterial till de försäkrade, trots att dessa formellt sett inte är fondandelsägare,
- 3) har åtagit sig att inte ha några uttagsavgifter, och
- 4) har åtagit sig att varje år till myndigheten rapportera alla kostnader som tagits ut ur fonden; syftet med detta krav är att underlätta för de enskilda att göra en jämförelse mellan olika fonders kostnader (se nedan under rubriken Information till de försäkrade).

Varje fondförvaltare bör ha rätt att, inom ramen för placeringsreglerna i den tillämpliga lagstiftningen, själv välja placeringsinriktning för sina fonder. Erfarenheten ger inte belägg för att det skulle behöva ställas upp strängare placeringsregler för premiepensionssparandet än för annat fondsparande.

Val och byte av fond

När premiepensionsrätt har fastställts för ett visst år skall den försäkrade kunna välja fond. En blankett för val av fond skall därför tillställas honom i samband med underrättelsen om fastställd pensionsrätt. Det får överlåtas till Premiepensionsmyndigheten att bedöma hur lång tid de försäkrade bör ha på sig att välja fond. När valet har gjorts, skickar den försäkrade tillbaka blanketten till Premiepensionsmyndigheten, som ombesörjer att medlen förs över från den tillfälliga förvaltningen till den

eller de valda fonderna. Medlen förs inte över separat för varje individ utan som en klumpsumma för försäkrade som valt den aktuella fonden (vilket bl.a. innebär att fondförvaltarna inte får kännedom om vilka personers sparande de förvaltar.) För den som inte väljer fond ansvarar staten för förvaltningen av premiereservmedlen (se nedan).

Med hänsyn till den stora betydelse som valet av fond har för den framtida pensionens storlek är det naturligt att den försäkrade över tiden måste kunna flytta sitt sparande mellan olika fonder. Den försäkrade skall då underrätta Premiépensionsmyndigheten om sin önskan, varvid myndigheten säljer andelarna i den fond som skall lämnas och köper andelar i den nya fonden.

Utredningen föreslår att den som vill byta fond själv skall betala de kostnader som är förknippade med bytet.

Förvaltningen för dem som inte anmäler något val av fond

När det gäller förvaltningen av medlen för dem som inte anmäler något eget val av fond, föreslår utredningen att det inrättas ett statligt fondbolag. Flera skäl talar för att detta alternativ bör väljas framför en förvaltning i Allmänna pensionsfonden (AP-fonden); se också nedan.

Förvaltningen av ickeväljarnas medel bör ha en klar inriktning på trygghet i bemärkelsen försiktiga placeringar; den närmare utformningen av den eller de fonder som skall inrättas har dock lämnats öppen i förslaget. Det bör observeras att det statliga ägandet inte innebär någon garanti för fondandelarnas värde. Precis som när det gäller de privata fonderna är det marknadsutvecklingen och förvaltarens skicklighet som blir avgörande för värdeutvecklingen i fonden.

Det bör alltså anordnas en statlig förvaltning för ickeväljarnas medel. Däremot finns det åtminstone inte inledningsvis något behov av att det statliga fondbolaget skall erbjuda "vanliga" fonder med olika placeringsinriktning för att konkurrera med de privata fondförvaltarna.

Förvaltning i AP-fonden - ett alternativ

På begäran av Genomförandegruppen inom Socialdepartementet har utredningen också bedömt ett alternativ till de ovan angivna reglerna om kapitalförvaltningen. Alternativet skulle innebära att kapitalförvaltningen i premiereservsystemet (inklusive den tillfälliga förvaltningen) skulle ske i AP-fonden till dess att den försäkrade valde någon annan förvaltare.

Utredningen har inte kunnat finna att AP-fondsalternativet skulle medföra några fördelar för vare sig de försäkrade eller staten. Alternativet är däremot förenat med vissa svagheter och risker. Bland annat finns det en risk att många försäkrade, som inte satte sig in i vad de olika alternativen innebar, skulle få en överdrivet positiv uppfattning om AP-fondsalternativet just därför att det tillhandahölls av AP-fonden. Försäkrade som av sådana skäl lät sitt sparande förvaltas i AP-fonden skulle vid uttaget av premiepensionen kunna finna att de hade fått väsentligt lägre avkastning på sitt pensionssparande än som hade varit möjligt med ett annat alternativ.

Uttag av premiepension

Premiepension skall kunna tas ut tidigast från 61 års ålder. Den försäkrade kan välja att ta ut 25, 50, 75 eller 100 procent av premiepensionen. Premiepensionen skall utgå livsvarigt, men det skall gå att göra uppehåll i uttaget och att ändra den andel av pensionen som tas ut. Premiepensionsrätt skall kunna tjänas in också efter uttag av pension och utan övre åldersgräns.

Som grundalternativ gäller att tillgodohavandet på den försäkrades premiepensionskonto skall vara placerat i värdepappersfonder även under pensionstiden. Det månatliga pensionsbeloppet kommer då att variera i storlek med förändringarna av fondandelarnas värde. Detta kan innebära en otrygghet för många försäkrade. Utredningen föreslår därför att Premiepensionsmyndigheten skall tillhandahålla en traditionell livränteförsäkring som garanterar den försäkrade livslång utbetalning av ett fast månadsbelopp. Myndigheten övertar då den finansiella risken för de tillgångar som motsvarar tillgodohavandet på den försäkrades premiepensionskonto; normalt löser myndigheten in den försäkrades samtliga fondandelar. Pensionsbeloppet beräknas med utgångspunkt i tillgodohavandets storlek vid övergången på samma sätt som vid betalning av en engångspremie till ett försäkringsbolag. Härtill kan, t.ex. vid en gynnsam utveckling av myndighetens kapitalförvaltning, komma återbäring.

Efterlevandeskydd

Enligt direktiven skall det i premiereservsystemet finnas möjlighet till ett frivilligt efterlevandeskydd. Utredningen föreslår två former av efterlevandeskydd, ett för aktivtiden och ett för pensionstiden. Gemensamt för de båda formerna är att skyddet skall bekostas av den försäkrade och

alltså inte innebära någon kostnad för de försäkrade som avstår från skyddet samt att skyddet skall kunna tecknas bara i sådana situationer där det typiskt sett föreligger behov av ett efterlevandeskydd.

För aktivtiden föreslår utredningen en temporär efterlevandepension under fem år. Skyddet är utformat som en ren riskförsäkring utan spar-moment, vilket ger en billig och okomplicerad konstruktion. Bland annat för att en viss hänsyn skall kunna tas till den enskildes familjesituation m.m. har den försäkrade två försäkringsbelopp att välja mellan: ett basbelopp om året under fem år (motsvarande ca 3 000 kronor per månad) och två basbelopp om året under samma tid (motsvarande ca 6 000 kronor per månad).

Skyddet skall i första hand kunna tecknas av den som har barn under 20 år och den som är gift eller registrerad partner enligt lagen om registrerat partnerskap. När det gäller andra sammanlevande än gifta och registrerade partner föreslår utredningen ett sammanlevandebegrepp som ligger nära det som annars används inom socialförsäkringen. Det skall vara fråga om ogifta personer som stadigvarande sammanbor och som tidigare har varit gifta med varandra (eller registrerade partner) eller som har eller har haft barn tillsammans. Det skall alltså inte kunna förekomma att den försäkrade har både en make och en sammanboende som berättigar till efterlevandeskydd.

Vidare gäller att efterlevandepensionen bara kan betalas ut till en person inom denna krets; pensionen kan alltså inte styras bort till någon utomstående. Om det vid den försäkrades död visar sig att han inte längre har någon sådan anhörig, skall någon efterlevandepension inte betalas. Inom kretsen av godtagna mottagare kan den försäkrade däremot bestämma fritt om fördelningen av försäkringsersättningen.

För att motverka riskerna för s.k. moturval föreslår utredningen att det som huvudregel skall gälla en karenstid av ett år från ansökan innan efterlevandeskyddet börjar gälla. Detta gäller alltid, om den försäkrade är över 60 år. Om den försäkrade är under 60 år och ansökan görs inom tre månader från det att den försäkrade ingick äktenskap eller partnerskap eller blev förälder, kan skyddet dock börja gälla redan vid månadsskiftet efter ansökan.

För pensionstiden föreslår utredningen ett efterlevandeskydd som innebär att pensionen för en försäkrad räknas om till att gälla på både hans eget och hans makes (eller motsvarande) liv; pensionen utgår alltså så länge någon av dem lever. Omräkningen innebär att den försäkrades egen ålderspension sänks så mycket som behövs för att tillgodohavandet skall räcka under båda makarnas livstid. Omräkningen görs så att den egna ålderspensionen och efterlevandepensionen blir lika stora. Följande exempel, som talar om man och hustru men som bygger på könsneutrala dödlighetsantaganden, visar hur reglerna fungerar: En 65-årig man, som

har rätt till en egen ålderspension motsvarande 1 000 fondandelar per månad, vill ge rätt till efterlevandepension för sin 62-åriga hustru. Det utgår då pension motsvarande 768 fondandelar per månad så länge någon av dem lever. Om exemplet ändras så att hustrun är 68 år, dvs. tre år äldre i stället för tre år yngre än mannen, blir pensionen 845 fondandelar per månad.

För att minska riskerna för moturval skall efterlevandeskyddet för pensionstiden i princip bara kunna tecknas i samband med att den försäkrade för första gången börjar ta ut premiepension. Om äktenskapet eller motsvarande inleds senare, skall det visserligen finnas en möjlighet att då välja efterlevandeskyddet, men för den situationen föreslår utredningen en ettårig karenstid.

Så länge den försäkrade lever skall det gälla sekretess för uppgifter om vad han har bestämt om efterlevandeskydd.

Regler för försäkringsverksamheten

Premiereservsystemet skall i ekonomiskt hänseende vara ett slutet system i samma bemärkelse som ett ömsesidigt försäkringsbolag är det: några tillskott av statliga medel skall inte vara möjliga, och inga medel skall tas ut annat än för ändamål som hänger samman med försäkringsverksamheten. (I detta sammanhang räknar utredningen dock inte den tillfälliga förvaltningen hos Riksgäldskontoret till premiereservsystemet.) Om ett tillfälligt underskott skulle uppkomma, får det täckas genom kredit i Riksgäldskontoret.

Detta medför att beräkningen av utgående förmåner, kostnader m.m. måste ske med samma precision som i ett försäkringsbolag och att verksamheten allmänt sett måste bedrivas enligt vedertagna försäkringsmässiga principer. Utredningen föreslår därför att de viktigaste rörelsereglererna i 7 kap. försäkringsrörelselagen görs tillämpliga på Premiépensionsmyndighetens verksamhet. Det gäller bl.a. reglerna om försäkringstekniska avsättningar, om vilka slag av tillgångar ett försäkringsbolag får använda för att täcka sina försäkringstekniska avsättningar (s.k. skuldtäckning) och om försäkringstekniska grunder för verksamheten.

De antaganden om dödlighet m.m. som läggs till grund för beräkningen av utgående pensioner skall väljas med viss försiktighet för att trygga att myndigheten alltid kan uppfylla sina åtaganden mot de försäkrade. Normalt medför detta att det fortlöpande uppstår överskott i verksamheten. Precis som i ett livförsäkringsbolag bör detta överskott i premiereservsystemet tillföras de försäkrade i form av återbäring.

Tillsyn m.m.

I konsekvens med att myndigheten skall tillämpa samma rörelseregler som försäkringsbolagen föreslår utredningen att myndigheten skall stå under tillsyn av Finansinspektionen och att myndigheten skall upprätta årsredovisning enligt de regler som gäller för livförsäkringsbolag. En sådan redovisning är nödvändig bl.a. för Finansinspektionens tillsyn och för att statsmakterna och de försäkrade skall kunna bilda sig en uppfattning om hur verksamheten sköts.

Som redan angetts föreslår utredningen att myndigheten också skall stå under tillsyn av Riksförsäkringsverket. Den tillsynen bör avse att lagens bestämmelser om premiepension tillämpas på ett likformigt och rättvist sätt i förhållande till de försäkrade. Vidare bör Riksförsäkringsverket ha rätt att överklaga Premiensionsmyndighetens beslut och att föra det allmänna talan i allmän förvaltningsdomstol när en enskild har överklagat myndighetens beslut.

Premiepensionsmyndighetens kostnader

Premiepensionsmyndighetens kostnader för verksamheten bör finansieras genom avgifter från de försäkrade. Kostnaderna bör fördelas mellan de försäkrade genom ett procentuellt avdrag, som beräknas på behållningen på varje försäkrads premiepensionskonto. Kostnaderna bärs på detta sätt av de försäkrade gemensamt. Den försäkrade skall dock själv bära vissa kostnader som han råder över. Det gäller den som byter fond och den som har börjat ta ut sin pension och sedan vill avbryta uttaget eller ändra den andel av pensionen som tas ut.

Preliminära bedömningar som utredningen låtit utföra pekar mot att myndighetens kostnader kommer att uppgå till 200-300 kronor per försäkrad och år när verksamheten har kommit igång.

Information till de försäkrade

För att premiereservsystemet skall fungera som avsett krävs att informationen till de enskilda håller hög kvalitet. Det krävs information om systemet som sådant, om utvecklingen av den enskildes tillgodohavande och åtminstone i någon utsträckning om fonderna och fondförvaltarna.

Huvudansvaret för att informationen fungerar måste ligga på Premiensionsmyndigheten.

Utöver att den enskilde bör ha rätt att på begäran få uppgifter om sitt tillgodohavande när som helst, bör Premiensionsmyndigheten en gång om året lämna information om utvecklingen av den enskildes tillgodohavande i form av ett årsbesked. Informationen kan utformas efter förebild av de årsbesked som försäkringsbolagen lämnar sina kunder. Där redovisas ingående saldo, inbetalningar, avkastning och kostnader under året samt utgående saldo. Om den enskilde har valt mer än en fond, bör varje fond redovisas för sig.

I beskedet bör också lämnas en prognos beträffande den enskildes kommande pension. Prognosen bör ange hur stor pensionen kan beräknas bli om den skall grundas bara på dittills intjänad pensionsrätt och hur stor den kan beräknas bli om den försäkrade fortsätter att tjäna in pensionsrätt med samma belopp som under det senaste året.

Utredningen förordar också att myndigheten skall framställa ett allmänt informationsmaterial om de fonder som har anmälts till premiereservsystemet. Det kan t.ex. vara sammanställningar som visar fondernas placeringsinriktning, förvaltningskostnader och förvaltningsresultat under de senaste åren. Sådant material bör sändas ut till de försäkrade i samband med underrättelsen om årets intjänade pensionsrätt, när ett nytt val av fond skall göras.

En samordning måste ske mellan informationen till de försäkrade om deras rättigheter i fördelningssystemet respektive premiereservsystemet. Det är naturligt att Riksförsäkringsverket – som skall ha tillsyn över både de allmänna försäkringskassorna och Premiensionsmyndigheten – får ansvaret för denna samordning.

Registerfrågor m.m.

Regeringen har våren 1997 till riksdagen överlämnat ett förslag till en socialförsäkringsregisterlag. Förslaget innebär en generell reglering av personregistren inom socialförsäkringsadministrationen. Inom ramen för de ändamål som anges i lagen skall de allmänna försäkringskassorna och Riksförsäkringsverket själva få avgöra vilka register som behövs för verksamheten. Den föreslagna lagen bör göras tillämplig också på Premiensionsmyndighetens register över de försäkrade och deras tillgodohavanden m.m. Utredningen föreslår att det skall gälla sekretess för bl.a. uppgifterna om de försäkrades fondval och fondbyten.

Fördelningen av redan uppsamlade avgiftsmedel

Sedan år 1995 placeras 11 procent av influtna tilläggs pensionsavgifter på konto hos Riksgäldskontoret. Avsikten är att dessa medel skall täcka de pensionsrätter för premiepension som skall fastställas för förfluten tid när pensionsreformen träder i kraft. Den ackumulerade behållningen uppgår för närvarande till ca 29 miljarder kronor. Utredningen föreslår att denna förvaltning skall bestå fram till det planerade ikraftträdandet den 1 januari 1999.

Vid ikraftträdandet kommer det att vara möjligt att fastställa de pensionsrätter som hänför sig till åren 1995-1997. Till dessa pensionsrätter bör då läggas avkastningen från förvaltningen hos Riksgäldskontoret under åren 1995-1998. Sammanlagt beräknas pensionsrätterna jämte avkastningen då uppgå till ca 34 miljarder kronor, som under våren 1999 kan föras över till förvaltning i värdepappersfonder.

En effekt av denna överföring blir att Riksgäldskontorets upplåningsbehov ökar med samma belopp. Detta har man emellertid från kontorets sida inte bedömt som något problem. Enligt utredningens åsikt utgör inte heller den begränsade ökningen av statsskulden som den ökade upplåningen innebär något problem.

Vidare har utredningen sökt bedöma vilken effekt det kan tänkas få på de finansiella marknaderna om dessa under kort tid tillförs 34 miljarder kronor. Den marknad som bedöms vara mest känslig är den för svenska aktier. Grundat på antaganden om vilka val av fonder de försäkrade kommer att göra har utredningen beräknat det belopp som kan väntas bli tillfört denna marknad till ca 14 miljarder kronor.

Ett sådant tillskott till den svenska aktiemarknaden, fördelat på ett par månader, är inte obetydligt; det motsvarar ungefär tre gånger den genomsnittliga dagliga omsättningen på Stockholms Fondbörs under våren 1997. Beroende på marknadssituationen när tillskottet sker kan det inte uteslutas att det får en viss kursdrivande effekt. Enligt utredningens bedömning har dessa farhågor dock inte den styrkan att det är befogat att fördröja utbetalningen av delar av medlen.

Utredningen har också gjort beräkningar av kapitalutvecklingen i systemet under de första tio åren. Beräkningarna visar bl.a. att den svenska aktiemarknaden de första åren efter ikraftträdandet kan komma att tillföras ca 5-6 miljarder kronor per år.